

A káros szenvedélyek ellen!

Diákcentrum Újszegeden

Az elmúlt években egyre nagyobb méreteket öltött az ifjúság körében is a dohányzás, az alkoholfogyasztás és a kábítószeres élvezete. Orvosok vallják, sokkal nehezebb a szenvedélyek rabságába került embert kigyógyítani a bajból, mint megelőzni a problémát. Ezért is került előtérbe egyre jobban az a korosztály, akiket még arról kell meggyőzni, hogy ne szokjanak rá a dohányzásra, az alkohol- és kábítószer-fogyasztásra.

Erre a feladatra vállalkozik ezen a hét végén az újszegedi November 7. Művelődési Ház, a Csongrád Megyei Művelődési Központtal, a Dél-Tisza Menti Afésszel, a szegedi drogambulanciával és az egészségvédő sportegyesülettel karöltve. A „Remény napjai” címet viselő hét végi diákcentrum során elsősorban az egészséges életmódszerekről népszerűsíteni a népművelők, tanárok, sportemberek. Holnap, péntek délután 5 órakor indiai tea-házra invitálják először a diákokat, majd 6 órától az Egységvédő SE jogabemutatójával folytatódik az első napi program. Este 8 órakor a Calcutta együttes „egzotikus” hangvételű muzsikáját hallgathatják az ér-

deklődők, majd belekóstolhatnak a reformkonyha csemegéibe is.

Másnap, szombaton délután 10 órától ugyancsak az újszegedi művelődési ház ad otthont az egész napos programnak. Először Meta-dívatbemutatóval várják a fiatalokat, majd szituációs diszkójátékban vehetnek részt a vállalkozók, amelyet Pleskonic András vezet. Fél 1-től vetítik az Ügynök bosszúja című drogellenes videofilmét. Kora délután 2 órakor a szegedi drogambulancia munkatársai lesznek a ház vendégei azon a fórumon, ahol többek között az alkohol- és drogfogyasztásról tehetnek fel kérdéseket a fiatalok. Végül, délután fél 4-től az Ellene vagyok című színes, lengyel játékfilmet vetítik, amely bemutatja a lengyelországi Monar-rendszert.

A programhoz kiállítás is kapcsolódik. Az e témakörben meghirdetett gyermekrajzpályázat alkotásait láthatják a látogatók. Lesz könyvkiállítás és szeszmentes büfé is. A diákcentrum két napja idejére a művelődési ház területéről száműzik a dohányzást. Nem elég csak beszélni a káros szenvedélyek elleni küzdelemről, legjobb azt a helyszínen ki is próbálni.

Lézeres gyártórendszer

Az Ipari Technológiai Intézetben üzembe helyezték a hazánkban legnagyobb teljesítményű technológiai lézeres gyártórendszerét, amely a fémek hegesztésére, vágására és felületkezelésére alkalmas. A berendezés egyes elemei több országból származnak, az OMFB anyagi támogatásával mindenhol nőtt a nemzetközileg legelőbbre értékelt részegységeket vásárolta meg a Technológiai Intézet. A gyártórendszer legfontosabb elemét, az infravörös tartományban működő nagy energiasűrűségű lézerforrást az Egyesült Államokból, a megmunkálendő alkatrészeket további transzfert az NSZK-ból, a hűtőrendszer Svédországból, a számítógépet az NSZK-ból és az Egyesült Államokból szereztek be.

A gyártórendszer üzembe helyezése elősegíti a műszaki fejlesztés egyik legfontosabb tennivalójának, az anyagtudomány és anyagtechnológia kutatási eredményeinek ipari bevezetését. A berendezés az Ipari Technológiai Intézetben mintarendszerként működik, amelynek célja az, hogy a hazai iparban elősegítse a legkorszerűbb lézeres gyártórendszerek meghonosítását és elterjesztését.

Új film

Mi hát a teendő ilyenkor? Akinék pillanatnyi kétsége is volna Vang-vu politikai hovatartozása felől, természetesen azonnal megnyugtató válaszra lelnek. Még akkor is, ha a rengeteg sittyen-surrantással küzdő, reformmozgalom végül el is bukik, mind több kimeredő ferde szemmel és paradicsomlével, orron-szájon át ömlötve. Amit cselekedni lehet: némi tanácsadás mindenképpen. Tehát: reformisták feltétlenül nézzék meg a filmet. Azután: ne csak okuljanak belőle, de próbálják rendkívül fontos módszertani bázisnak is tekinteni. Továbbá: a látványos kung-fu harcművészet állítólag elsajátítható. Kína az egész világ. Vagy majdnem az.

Domonkos László

Vang-vu, a kung-fu hőse

Színes kínai film. Írta: Ma Hszu-ta, Csia Csi és Vang Vu-ceng. Fényképezte: Nin Han és Luo Jung-csen. Rendezte: Jü Lian-csi. Főbb szereplők: Vang Hsziao-csong, Csao Cang-csun, Ke Csün-jan.

Nagy néha, habókosabb pillanataimban eszembe jut, hogy egyszer az életben tényleg Kinába is el kéne jutni. Nem mondom. Ausztráliába, a csendes-óceáni szigetekre vagy pláne Amerikába jobban vágyom, nem is beszélve az Adria iránti permanens szerelem sóvárgásáról — no de azért az a sajátságos távolkeletiség sem lehet akármilyen. Nagyon igaza volt Bálint Györgynek, villant át rajtam, hogy Kína még nagy dolgokat tartogat az emberiségnek, és sokkal több embernek kéne úgy tenni, mint Kosztolányi novellahőse, aki egy óvatlan pillanában elkezdett kínait tanulni.

Visszont Kosztolányi hőse nem járt sajtóvetítésekre. Így aztán nem részlehetett Vang-vuból sem. (A kung-furól nem is beszélve.) Holott, ha látja, talán felülvizsgálja vágyakozását, miként én is tettem. Rá kellett jöjjek ugyanis, hogy bizonyos összefüggésben — min-

den Kína. Kína az egész világ. Vagy legalábbis egy igen nagy része.

Mert szóban forgó műalkotás, az íjesztő látszat dacára, nem holmi divathóbort által felszínre dobott Bruce Lee-s, karatés videócsemege, vagy efféle. Nem: ez kérem, komoly történelmi-politikai mű. Amelyben ugyan rengetegszer sittyen surran, zizeg, döbben, zötytyen, sutytyan a kard, a husáng, a nuncsaku nevezetű, leginkább összefűzött biciklipumpára emlékeztető borzadály, no meg még néhány egyéb harci szerszám — viszont mindezenközben az 1898-as, állítólag (miként legvégül közöltetik velünk) százharom napon át tartó kínai reformmozgalom állítólag élénk. Bizony. Ami a korhűséget illeti, van ugyan császár, kivégzés és ceremónia, azonban bőven, de ez még hagyján: ugyanígy van — szó szerint — minisztériumi főosztályvezető, létszámcsökkentés, reformfolyamat, társadalmi erő, néptömeg, továbbá — ez utóbbiakban ugyan nem vagyok egészen biztos, de az előzőkből következően miért is ne — ideológiai kérdés, kétfélonos harc és elhajló ellenség is. Te jó isten.

Francia nyelvkönyvbemutató

A francia nyelvvel ismerkedőknek, illetve a nyelvtudásukat frissíteni szándékozóknek, Entrée Libre címmel, új nyelvkönyvet jelentetett meg a Könyvtérképző és Könyvtárellátó Vállalat. A Lingva könyvek sorozatban napvilágot látott, kétkötetes kiadványt szerdán a vállalat Váci úti székházában mutatták be a sajtó képviselőinek. Drucker Tibor igazgató elmondta, hogy a kötet a CLE International, Paris kiadónál készült nyelvkönyv magyar változata, amelynek licencét a Kultúra Külszervek Vállalat vásárolta meg, s a vállalkozás részese a tankönyvkiadó is. A kötethez két, a kiejtést segítő hangkazetta is tartozik, ezek árusítását azonban már korábban — a tv-ben vetített, hasonló című francia nyelvssorozat adásaihoz kapcsolódva — megkezdték. Az Entrée Libre 12 leckéből áll, főként a beszédkézség fejlesztésére épít, rajzai, fotói számos nyelvi információt tartalmaznak. A képregényszerű epizódokban egy francia fiatalember életével ismerkedhetnek meg a nyelvtanulók. A tanulást a gyakorlókönyvben közölt leckékkel, illetve francia—magyar szójegyzékkel segítik.

Az igazgató szólt arról, hogy a Lingva könyvek sorozatát 1985-ben, a német nyelvvel indították, s azóta a Hueber-cégtől már megvásárolták a Themen sorozat III., a nyelvet már jól ismerőknek készült kiadványát is. Az angol nyelvet tanulókknak jelentették meg a Strategies sorozatot, amelynek II. kötetét az idén adták közre. Az Entrée Libre 15 ezer példányban látott napvilágot.

Hol vagytok ti, szanitécek?

Nagyapa mesélt. Nemcsak a Szeged kertvárosában vele egy lakásban lakó, legénnyé cseperedett unokájának, lányának, vejének, hanem az odátévedt vendégeknek is. A határszéli tanyán leélt évtizedek személyes élmények képsoraiként pergett. A legkedvesebből, a minden értékek legnagyobbikáról, a földről csokorra való történet kerekedett ki. Aztán egy hirtelen váltás: az első háború. A parasztfiú a homokbuckák zárt világából nekivágott a nagyvilágnak. No, nem idegenvezető skandálta neki s sors-társainak az évezredek olasz kultúra látni s csodálni való remekét. A lövészárkokban erre nem volt alkalom és idő. A Piave túlsópartjáról az „ellenség” nézett farkasszemet. Egy mocsanás, s a válság pergőtűz. Aztán, ha a „haza ügy kívánta”: roham. Társak, ismerősök sorra fogytak egy-egy visszavonulás után. De a szanitécek nem ismerték a félelmet, a becsület úgy kívánta, hogy a haldokló az övé között köszönjön el a földi létől. Golyózáporban is hűzták, vonszolták a magatehetetlent. Hisz ez természetes, magyar ember nem hagyhatta oda bajtársát. A becsület kívánta így... Sokat mesélt erről!

Nagyapa 91 évet élt, rakoncátlanokodott a szíve, de egészen idáig jól bírta magát. Aztán hirtelen mindenek vége, pár hete eltemették. Nem is sejtette, szerettei mily nehezen tudják kiszabadítani, a halála utáni közöny, gépies világunk futószalagrendszerének apró (?) hibája miatt fogságából, hogy tisztességgel vehessen tőle búcsút. Neki már mindegy, de az unoka nem feledj azokat a dermesztő órákat, amikor a tatát kereste: hol lehet, éle, hal-e?

Hétfőn levelet találtak a postaládában. A tanyáról írt a tata testvére és felesége, érdeklődtek, mi van az öreggel, meggyógyult-e már? Ugyanis náluk lett rosszul csütörtökön — fiánál vendégeskedett pár hétig, s hozzájuk is betért egy-két napra —, kihívták a mentőt, azok pedig Szegedre hozták. E sorok után Eta néniel szinte megperdült a világ. Rossz sejtés fogta el, mit csináljon, hol keresse edesapját? Délután volt, gondolta, hazavárja a fiát, az jobban eligazodik a városban. Az az egy-két óra az örökkévalóságnak tűnt, de megjött a fiú. S már fordult is ki a kapun. Szíve a torkában vert.

A mentősök készségesek voltak, de akárhogy kutattak, nem lették az öreg nevét. Az nem lehet, hisz a levél nem hagyott kétséget, mentő hozta be. Egy CB-hívás a ruzsai mentőállomásra, hátha ők voltak. Igen, a tanya az ő körzetük, valóban, csütörtökön volt onnan egy betegük. Nagyon rosszul volt a bácsi, a városban az első, útjukba eső kórházba vitték, nem volt idő, hogy keressék, melyik ügyeletes épp akkor.

A portás megálljt parancsolt: nincs látogatás. Az unoka nem tágitott, előadta a történetet. Odabent egy nővér végre elvállalta, megnézi a nyilvántartást. Bemert egy szobába, s egy óráig ki sem

jött. A kiszűrődött hangfoszlányokból ítélve, egy másik nő is bent volt, beszélgettek. De akkor miért nem jön ki? Aztán bement egy orvos is, s amikor egy kis idő múlva sebtében távozní akart, látta, a fiatalember még mindig ott téblábol az ajtó előtt. Megkérdezte, mit akar, ő is meghallgatta az esetet, s visszament. Pár perc múlva zavartan kérdezte: kije volt magának, akit keres. Gyanús volt a múlt időben feltett kérdés, s valóban, nem alaptalanul. A tata már csütörtökön meghalt. Többet nem tud mondani, ő sem érti az egészet, keresse meg az akkori ügyeletes doktornőt. Másnap bent lesz.

Kedden Eta néni volt a „soros” a „nyomozásban”. Rátalált a doktornőre. Az elmondta, hogy mire beért a mentő, már élet és halál közt lebegett az infarktusos beteg. Azért olyan kevés a nyoma a nyilvántartásban, nem volt rá szükség, hogy ágyat keressenek neki. A bonctanon megtalálja, menjen oda a kezébe nyomott halotti papírral. A felzaklatott asszony reszkette, tiszteletudó hangon, szinte könyörögve kérdezte: de akkor miért nem szóltak? Ha nem jön a levél, akkor honnan tudhatták volna meg, készüljenek a temetésre. A nővér odahozta a tata apró kis tárgyait, igazolványát, pénztárcáját. Még a pénz is meg kellett volna számolnia. A könnyeitől nem látta, hogy mit ír alá, de hogy számolt ő, csak adják, ami a hozzátartozóknak jár. Nemcsak a tárgyakat, emberi szavakat is. Hát így? Látták ők az igazolványból, nem otthonról hozták a bácsit, meg is találták a lakcímét, de hogyan küldjenek a halott nevére táviratot, hisz azt úgysem veheti át. Azt meg honnan tudják, nem egyedül él a lakásban?

A bonctanon, amint átvették a halotti papírt, igen elcsodálkoztak: csak most jött?! De baj van, a papíron csak a név szerepel, minden más rubrika üres. Így nem lehet kiadni a halottat, menjen vissza, s töltesse ki. Visszament, s kitöltötték. A formaságok szépen kisimultak.

Hátborzongató történet. Teli kérdőjelekkel. Ha nem jelentkezik „önként” a család, ki veszi át az elhunyt ingóságait, mi lesz a jegyzőkönyvvel? Ki „setálgat” a rosszul kitöltött halotti papírral? Mikor tűnik fel valakinek, hogy egy ember, akit már nem él, még mindig nincs eltemetve? Ha nem szólnak senkinek, ki temette volna el? Olyan biztos, s általános nálunk: egy kilencvenéves ember csak egyedül élhet? Hogyan? Ki adott neki enni, ki fűtött rá? Ha nem a család, akkor biztos egy szomszéd, vagy ismerős sem nyitja rá az ajtót? Nem lehet egy táviratot kiküldeni, hátha kiveszi valaki a postaládából, ha épp nincs otthon senki. Nem lehet úgy címezni, hogy kiírják az igazolványban levő nevet, s utána: hozzátartozója? Ennyit ér az ember?! Békeidőben.

Nyugodjék békében.

Tóth Szeles István

Tanács Józsefre emlékezve

Kilencven évvel ezelőtt, november 29-én Szegeden született. Mint a korabeli munkásfiúk, korán munkába állt. Előbb fűrészüzemben, majd téglagyárban dolgozott. Fiatalságának legszobos éveiből hármát vett el az első világháború. 1934-től közel egy évtizeden át kubikosként kereste kenyerét, s az ország különböző részein végzett munkát. A földmunkások közösségében vált szervezett munkássá, kapcsolódott be a munkásmozgalomba. 1934-ben lett tagja a Magyarországi Földmunkások Országos Szövetségének. Sokrétű, aktív tevékenységet folytatott, következetesen, meg nem alkuvó módon képviselte osztályos társai érdekeit. 1940-től 1946-ig vezetőségi tagként tevékenykedett, s a felszabadulás előtt szervezője volt a kubikosság osztályharcos megmozdulásainak, munka- és életkörülményei javítását célzó mozgalomnak. 1944 októberében Szegeden tartózkodott, s rögtön a város felszabadulását követően jelentkezett a polgárorségbe. Ugyancsak 1944-ben az SZDP-ből át-

jelentkezve az MKP tagja lett.

1945 tavaszán a földreformot megelőző munkában vett részt, majd áprilistól a földművelési miniszter határszállal együtt a szegedi Földbirtokrendező Tanács tagjává nevezte ki. A földmunkásságot képviselve részese volt a földreform megvalósításának, a kiosztott földek megvédésének. A tanács, miként a korabeli sajtó ezt hírhíradta, a földigénylő bizottságok munkáját irányította, ellenőrizte, gondoskodva a rendelet irányelveinek érvényre juttatásáról.

Később a szervezet átalakulása után is tagja a Csongrád Megyei Földbirtokrendező Tanács szegedi tárgyalótanácsának. Főhadnagy rendfokozatban törtek nyugdíjba vonulásaig a Belügyminisztérium kötelekében dolgozott. Lankadatlan aktivitással végezte társadalmi munkáját, vett részt a falujáró-mozgalomban, majd pártcsoporthoz tartozóként és népművelőként tevékenykedett. 1956-ban, idős kora ellenére is részt vett

a munkáshatalom védelmében, a karhatalomnál teljesített szolgálatot.

Párttagságát 1940-től ismerték el, s mozgalmi tevékenységéért, a közrend és közbiztonság érdekében végzett áldozatos, példaadó munkájáért több kitüntetésben részesült. Tulajdonosa volt a Közbiztonsági Szolgálati Erem bronz fokozatának, a Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékéremnek, a Haza Szolgálatáért Erdeméremnek, a Szocialista Hazáért Erdemrendnek és a Felszabadulási Jubileumi Emlékéremnek.

Elkötelezett életpályája, a társadalomért végzett önzetlen munkája 1977 júliusában örökre megszakadt. Születésének évfordulóján életútjára emlékeznek küzdőtársai és elvtársai.

*

Tanács József születésének 90. évfordulója alkalmából 1987. november 27-én (pénteken) délután fél 3 órakor az MSZMP Szeged Városi Bizottsága és a Szeged Megyei Városi Tanács koszorúztatást rendez az Alsóvárosi temetőben levő sírjánál.

Reneszánsz hétvége

A fenti cím egy kultúr-történeti jellegű, monstre rendezvénysorozat része: az Ifjúsági Házban ezen a hétvégén teljes egészében a reneszánsz korát és művészetét veszik nagyító alá azok a változatos programok, amelyek szombaton délután kettőkor Molnár Zsuzsánna, a Szegedi Nemzeti Színház jelmeztervezőjének munkáiból összeállított kiállítással, a Caravaggio című angol, továbbá a reneszánsz művészetét bemutató különféle videofilmek vetítésével kezdődik. November 29-én, vasárnap többek között Mandel Róbert regizene-koncertjét rendezik meg. Shekspere színházról tart előadást Sándor János, a színház főrendezője, a teátrum táncosai korabeli táncokból tartanak bemutatót (délután fél 5-től), s ez utóbbi időpontban Leonardo művészetéről Szabó András beszél az érdeklődőknek. Este 6-tól pedig Gálfi László színművész és Csányi Tamás Janus Pannonius epigrammáiból, valamint a Carmina Buranából összeállított műsora zárja a reneszánsz hétvége rendezvénysorozatát.